

➤ FRA PRESIDENTEN

Fastlegeordningen er en suksess og en inspirasjon for landene rundt oss.

En stolt fastlege

Sommeren 2016 fikk jeg oppleve den svenske Almedalsveckan. For en som er samfunnsengasjert, er dette julaften og bursdag på en gang; over 4 000 seminarer og debatter i løpet av en uke, tett pakket sammen i Visbys gamle gater.

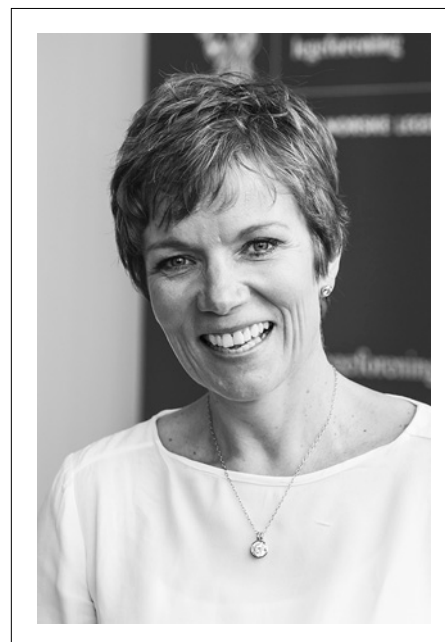
Denne varme julidagen på Gotland ble den norske fastlegeordningen debattert i regi av Sveriges Läkarförbund, og jeg hadde fornøyelsen av å være ambassadør for vår fastlegeordning. Sverige opplever store rekrutteringsvansker til primærhelsetjenesten, og den svenske legeforeningen satser stort for å utvikle Sveriges Vårdvalsreform. I kjølvannet av debatten under Almedalsveckan har vi i høst hatt flere besøk av Läkarförbundet sammen med svenske politikere for å vise fram den norske fastlegeordningen.

Det er ikke vanskelig å være stolt ambassadør. En firedel av alle nyutdannede leger velger allmenntjeneste – og de blir der. I 2016 var fastlegeordningen 15 år, og vi kan med trygghet si at dette har vært en vellykket reform med stor oppslutning både i befolkningen, hos myndighetene og blant fastlegene selv. Fastlegereformen ga bedre tilgjengelighet, mer avansert medisin i primærhelsetjenesten, bedre utstyr og forutsigbare samarbeidspartnere for sykehusene. Dette skaper interesse i andre land.

Men når vi snakker med våre kolleger i Sverige, gir det oss en anledning til også å se oss selv utenfra; fastlegeordningen er langt fra perfekt. Rekruttering til distriktene er vanskelig, og en kjent problemstilling også i Norge. I de neste årene vil i tillegg mange fastleger gå av med pensjon. Dette generasjonsskiftet, utfordringene i distriktene og en aldrende befolkning med økende behov for leger i kommunene, gjør at vi vil trenge enda bedre rekruttering til fastlegeordningen framover.

Noe av det viktigste vi forteller våre svenske kolleger, er at den personlige relasjonen mellom fastlege og pasient er grunnsteinen i fastlegeordningen. Når fastlegene blir på samme kontor over lang tid, skapes en nær relasjon mellom lege og pasient. Denne kontinuiteten – kjennskapet til hverandre – gir forutsigbarhet, gjensidig tillit og grunnlag for god kvalitet. Derfor er det utfordrende når pasientene møter vikarstafetter. For å få god kvalitet i fastlegeordningen trenger vi fastleger i alle kommuner – og vi trenger fastleger som blir. Derfor er det gledelig at vi nå ser kommuner som ønsker å utvikle ordningene for å rekruttere og beholde dyktige fastleger. I Bergensområdet har de fått midler over Statsbudsjettet til et pilotprosjekt for utdanningsstillinger, og Harstad kommune ser på ulike modeller for rekrutteringsstillinger.

Svenskene ønsker seg sin egen fastlegeordning, og vi heier på dem. Det personlige ansvaret for personene på listen er kanskje den viktigste forutsetningen for å lykkes. Men for at dette ansvaret ikke skal bli for stort å bære, er det viktig at ordningen henger med i utviklingen. Vi trenger engasjerte kommuner, tydelig medisinsk faglig ledelse, gode kollegaer, faglige utfordringer, økonomisk trygghet og overkommelige arbeidsdager. Da klarer vi å rekruttere de stolte, nye fastlegene.

Marit Hermansen
marit.hermansen@legeforeningen.no
president